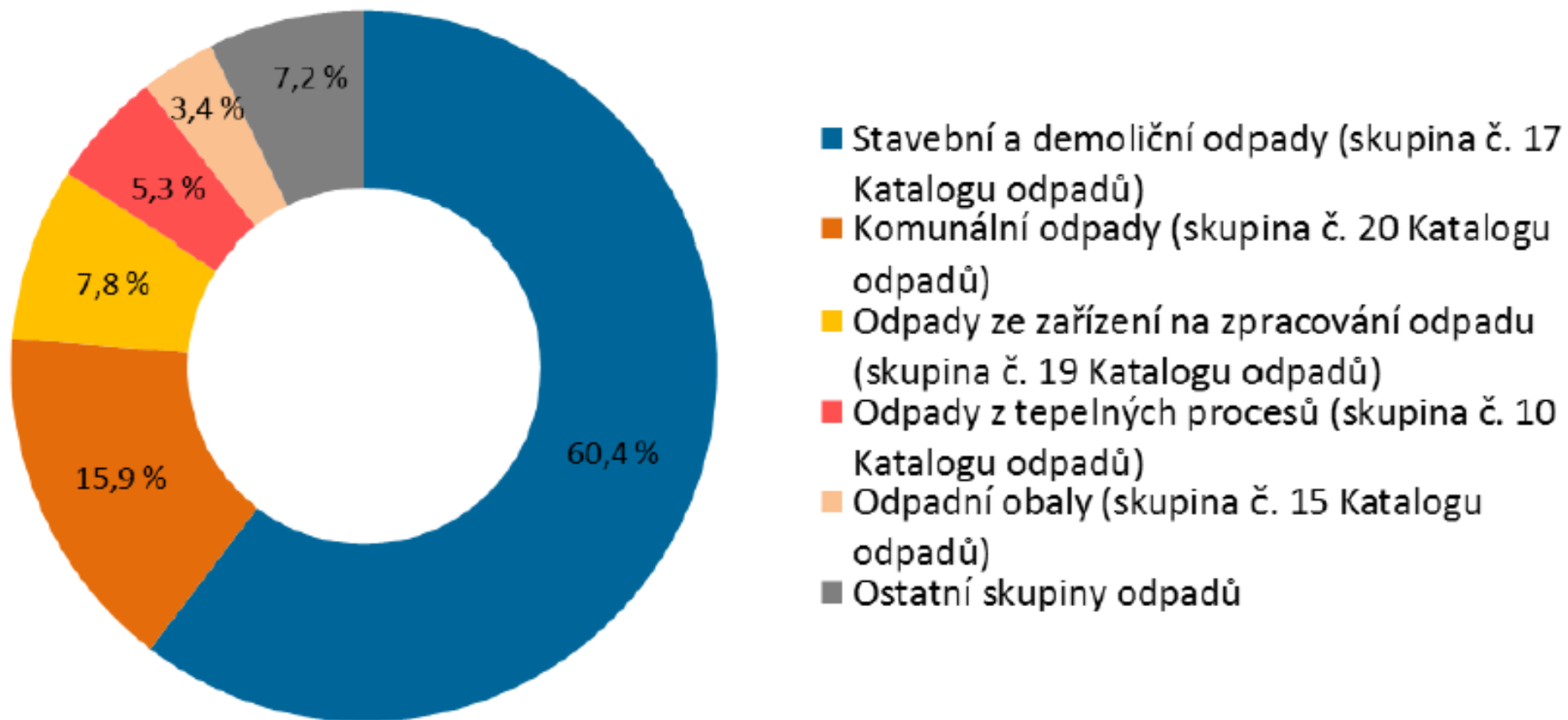

PRÁVNÍ REGULACE NAKLÁDÁNÍ S ODPADY VČETNĚ RADIOAKTIVNÍCH ODPADŮ

JAKUB HANÁK

Struktura celkové produkce odpadů v ČR [%], 2016

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

- Zpráva o stavu životního prostředí 2016, s. 253

Zdroj: CENIA

VÝVOJ V ROCE 2019 V ČR?

- V zájmu posílení strategické surovinové bezpečnosti a soběstačnosti budeme prosazovat principy **oběhové ekonomiky**.
- **Do konce roku 2018 předložíme** nový zákon o odpadech směřující k zásadnímu snížení objemu odpadů končících na skládkách, a naopak k lepšímu třídění a recyklaci.
- Navrhne komplexní systém motivující občany i obce ke snížení množství odpadů (tzv. **recyklační sleva**).
- Zajistíme ..., jakož i **výstavbu hlubinného trvalého úložiště radioaktivního odpadu**.
  - *Programové prohlášení vlády z června 2018*

OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

<https://www.enviros.cz/sluzby/circular-economy-obehove-hospodarstvi/> Zdroj

PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY

- **směrnice EP a Rady č. 98/2008**, o odpadech
  - *dále směrnice o skládkování odpadu, o nakládání s těžebním odpadem, o autovracích, o bateriích, o elektroodpadu, o obalech a odpadech z obalů atd.*
- **zákon č. 185/2001 Sb.**, o odpadech
  - *vyhláška MŽP č. 93/2016 Sb., Katalog odpadů*
  - *vyhláška MŽP č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady*
  - *obecně závazné vyhlášky obcí (odpadové i poplatkové)*

VĚCNÉ ŘEŠENÍ MUSÍ BÝT PRVNÍ

Události

stránky pořadu

Premiéra:
20. 2. 2019
18:00 na ČT1

★★★★★
6 hlasů

21599
zhlédnutí

Hlavní zpravodajská relace České televize. Souhrn nejdůležitějších událostí dne v ČR i ve světě.

48 min | [další zpravodajství](#) »

+ do playlistu

🔔 upozorňovat

22. LEDNA 2019 5:00 | [LIDOVKY.CZ](#) > [BYZNYS](#) > [FIRMY A TRHY](#)

Zálohované PET láhve. Kdy se jich dočkáme a kdo je proti?

PET LÁHVE (ILUSTRACNÍ SNÍMEK). | FOTO: SHUTTERSTOCK

HARMONOGRAM PŘÍPRAVY NOVÝCH ZÁKONŮ

MŽP	MŽP	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/849 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností, 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních	Návrh zákona o vybraných výrobcích s ukončenou životností	07.20	06.19	07.20
MŽP	MŽP	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/850 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů	Návrh zákona o odpadech	07.20	06.19	07.20
MŽP	MŽP	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech	Návrh zákona o odpadech	07.20	06.19	07.20
			Návrh zákona o vybraných výrobcích s ukončenou životností		06.19	07.20
			Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů		06.19	07.20
MŽP	MŽP	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/852 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech	Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů	07.20	06.19	07.20

Nová odpadová legislativa zavádí evropské cíle recyklace komunálních odpadů a motivuje obce i občany k třídění

🕒 09. 04. 2019

Ministerstvo životního prostředí odeslalo do mezirezortního připomínkového řízení novou odpadovou legislativu. Jejím cílem je především zvýšení třídění a recyklace odpadů, odklon od skládkování a s tím související plnění povinných evropských cílů.

Podle nich již v roce 2025, tzn. za necelých 6 let, musí Česká republika recyklovat veškerý svůj komunální odpad z 55 %. Dnes se jí to daří pouze z 38 % vyprodukovaného komunálního odpadu. V roce 2030 musí stát zrecyklovat 60 % komunálního odpadu, za dalších 5 let ještě o dalších 5 % více. „Jedná se o nesmírně ambiciózní cíle a podle toho se musí přizpůsobit i naše legislativa, která v současné době

bohužel mimořádně zvýhodňuje skládkování. Navíc odpady představují zdroje, jejichž využitím ušetříme primární suroviny a naše životní prostředí,” vysvětluje ministr životního prostředí Richard Brabec.

Parlament schválil zákaz jednorázových plastů od roku 2021

Tisková zpráva [PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ](#) [ENVI](#) 27-03-2019 - 18:12

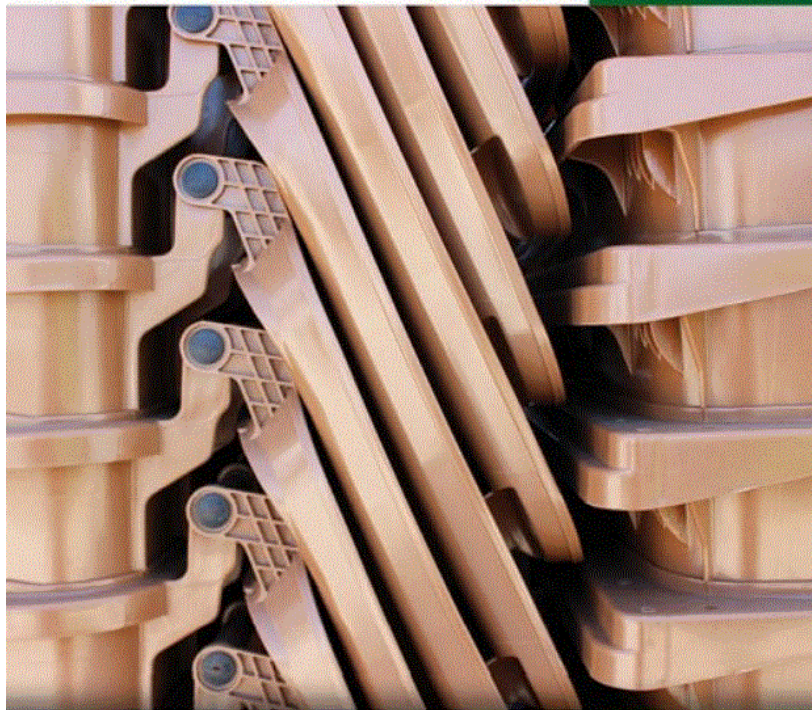
- jednorázové plastové příbory, vatové tyčinky, brčka a míchátko by od roku 2021 neměly být v prodeji
- stanovení 90% cíle pro sběr plastových lahví do roku 2029
- přísnější uplatňování principu „znečišťovatel platí“

K PŘEČTENÍ ODPADY

ODBOURNÝ ČASOPIS PRO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

3/2019

CENA 80 Kč / 3,20 EUR

Téma čísla

Zpětný odběr

Speciál **Zálohy podruhé**

- Návrhy svozových tras
- Mají obce řídit odpadové hospodářství samy?
- Globální znečištění prostředí

PP Průmyslový právník www.odpady-online.cz

ODPADOVÉ FÓRUM

WASTE MANAGEMENT FORUM
Odborný měsíčník pro průmyslovou a komunální ekologii

3

březen 2019
ročník 20

100 Kč

TÉMA MĚSÍCE

**Stavební
a demoliční
odpady**

PRINCIPY PRÁVNÍ ÚPRAVY

- **prevence** (hierarchie nakládání s odpady)
  - *snížovat množství a nebezpečnost odpadů*
- **odpovědnosti původce**
  - *zásada znečišťovatel platí*
  - *rozšířená odpovědnost výrobce*
- **soběstačnosti a blízkosti** (přeprava odpadů)
- integrované ochrany (**nástrojový mix**)
  - *důležitá je také osvěta a finanční motivace*

ODPAD [§ 3]

- každá **movitá věc**, které osoba se **zbavuje**, má úmysl nebo povinnost se jí zbavit (viz dále)
- zákon se na mnohé **nevztahuje** (§ 2),
  - *mj. radioaktivní odpady, mrtvá těla zvířat, vyřazené výbušniny, odpadní vody (v rozsahu pokrytém jinými předpisy)*
- zákon se použije **subsidiárně**
  - *v případě léčiv, těžebního odpadu a vedlejších produktů živočišného původu*
  - *zákon č. 477/2001 Sb., o obalech – odpady z obalů*

ODPAD: ZBAVOVÁNÍ SE

- **fikce** zbavení se: předání v zařízení pro nakládání s odpady
- **domněnka** úmyslu zbavit se, zaniklo-li původní účelové určení věci
  - *rozhodnutí krajského úřadu v pochybnostech*
- **povinnost**: věc se nepoužívá k původnímu účelu a ohrožuje ŽP nebo byla vyřazena podle právního předpisu
- rozsáhlá judikatura ESD: **případ od případu**

PŘÍKLAD

VEDLEJŠÍ PRODUKT

- věc se nestává odpadem pokud:
  1. vzniká jako **nedílná součást výroby**
  2. její **další využití je zákonné** a nepovede k nepříznivým účinkům na ŽP a zdraví
  3. k jejímu dalšímu využití **není třeba další zpracování** (jiné než je běžná výrobní praxe)
  4. její **další využití je zajištěno**

ODPAD PŘESTÁVÁ BÝT ODPADEM

1. věc se běžně využívá pro daný účel
2. existuje pro ni trh/poptávka
3. splňuje technické požadavky pro konkrétní účel
4. využití je v souladu s právními předpisy a nepovede k nepříznivým vlivům na ŽP a zdraví
5. splňuje kritéria, jsou-li stanovena přímo použitelným předpisem EU

ODPAD PŘESTÁVÁ BÝT ODPADEM

Nařízení Komise (EU) č.
1179/2012 – kritéria pro
skleněné střeby

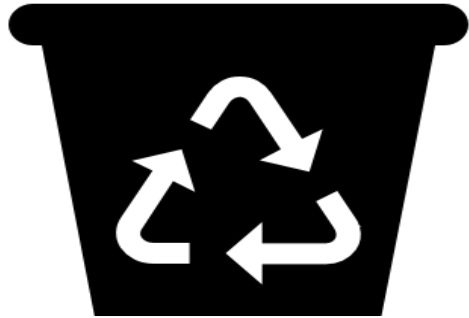
Nařízení Komise (EU) č.
333/2011 – kritéria pro
kovový šrot

- 01 ODPADY Z GEOLOGICKÉHO PRŮZKUMU, TĚŽBY, ÚPRAVY A DALŠÍHO ZPRACOVÁNÍ NEROSTŮ A KAMENE**
- 01 01 Odpady z těžby nerostů**
- 01 01 01 Odpady z těžby rudných nerostů
- 01 01 02 Odpady z těžby nerudných nerostů
- 01 03 Odpady z fyzikálního a chemického zpracování nerostů**
- 01 03 04* Hlušina ze zpracování sulfidické rudy obsahující kyseliny nebo kyselinotvorné látky
- 01 03 05* Jiná hlušina obsahující nebezpečné látky
- 01 03 06 Jiná hlušina neuvedená pod čísly 01 03 04 a 01 03 05
- 01 03 07* Jiné odpady z fyzikálního a chemického zpracování rudných nerostů obsahující nebezpečné látky
- 01 03 08 Rudný prach neuvedený pod číslem 01 03 07
- 01 03 09 Červený kal z výroby oxidu hlinitého neuvedený pod číslem 01 03 10
- 01 03 10* Červený kal z výroby oxidu hlinitého obsahující nebezpečné látky neuvedený pod číslem 01 03 07
- 01 03 99 Odpady jinak blíže neurčené
- 01 04 Odpady z fyzikálního a chemického zpracování nerudných nerostů**
- 01 04 07* Odpady z fyzikálního a chemického zpracování nerudných nerostů obsahující nebezpečné látky

KATEGORIE ODPADŮ

- **nebezpečný** odpad [§ 4 ve spojení s § 6]
  - *nebezpečná vlastnost (nařízení komise EU č. 1357/2014)*
  - *uveden jako nebezpečný v Katalogu (*)*
  - *smíšen nebo znečištěn nebezpečným odpadem*
  - *osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností*
  - *nutný souhlas k nakládání*
- **komunální** odpad/odpad podobný komunálnímu
- **ostatní** – podrobné rozdělení v Katalogu odpadů (podle původu a složení)

SUBJEKTY OH

Původce

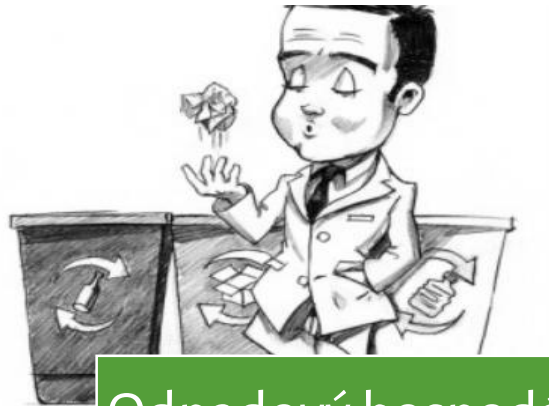
Původce: obec

Oprávněná osoba

Převpravce

Odpadový hospodář

Obchodník

INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

- **MŽP**: přeshraniční přeprava
- krajské a obecní **úřady**: výkon státní správy
- **obce**: nakládání s komunálním odpadem
  - *samostatná působnost*
- **ČIŽP**: kontrola
- celní úřady: přeprava odpadu
- Policie ČR: podezřelé jevy a okolnosti nasvědčující nelegální přeshraniční přepravě odpadů

HIERARCHIE NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Předcházení vzniku odpadů

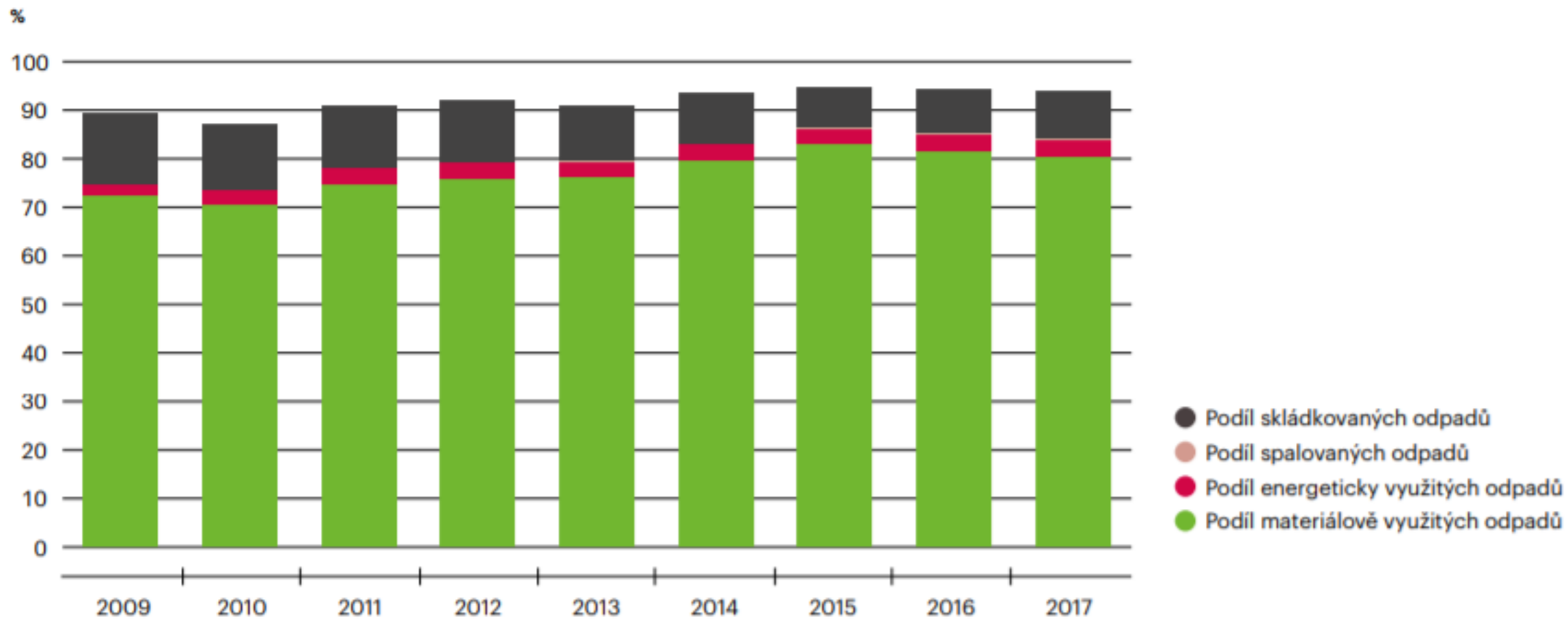
Příprava k opětovnému použití

Recyklace odpadů

Jiné využití
odpadů

Odstranění
odpadů

Podíl vybraných způsobů nakládání s odpady na celkové produkci odpadů v ČR [%], 2009–2017

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

POVINNOSTI

- od „kolébky do hrobu“ = jednotlivé **fáze nakládání s odpady**
  - *shromažďování ⇒ skladování ⇒ sběr a výkup ⇒ úprava ⇒ využívání a odstraňování*
  - *těž obchodování (i když osoba nemá odpad v držení)*
  - *samostatně přeprava*
- pro každou fází stanoveny zvláštní povinnosti
- s odpady lze nakládat v zásadě pouze ve schválených zařízeních – souhlas dle § 14

KDO MŮŽE PŘEVZÍT ODPADY?

Oprávněná osoba

Obecní systém

Kompostárna

Jako vstupní
suroviny

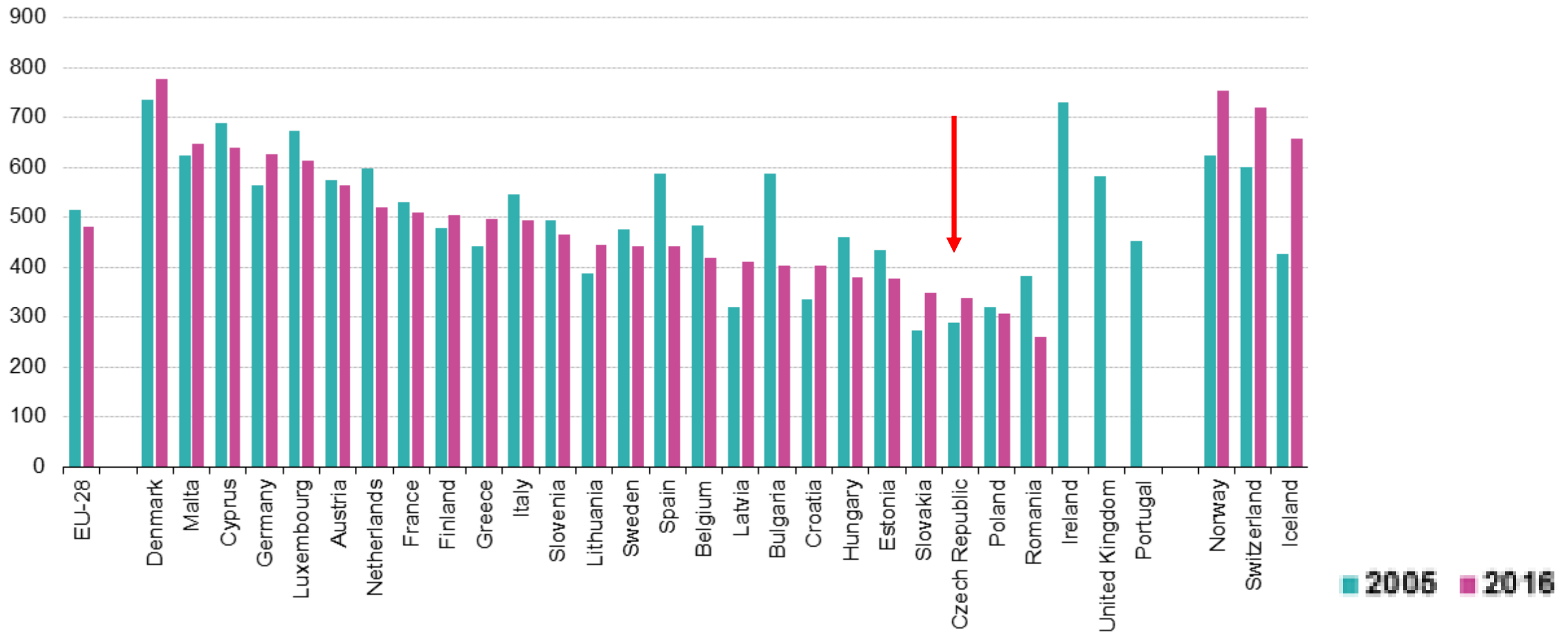
POVINNOSTI PŮVODCE

- zajistit využití odpadu v souladu s hierarchií
- **převést do vlastnictví oprávněné osoby**
  - *ověřit si oprávněnost osoby [§ 12 odst. 4]*
- zařazovat podle druhů a ověřovat nebezpečné vlastnosti
- shromažďovat **utříděné**
- zabezpečit odpady před znehodnocením či únikem
- vést **evidenci**, ustanovit odpadového hospodáře, platit poplatky za uložení odpadu na skládku ...

KOMUNÁLNÍ ODPAD

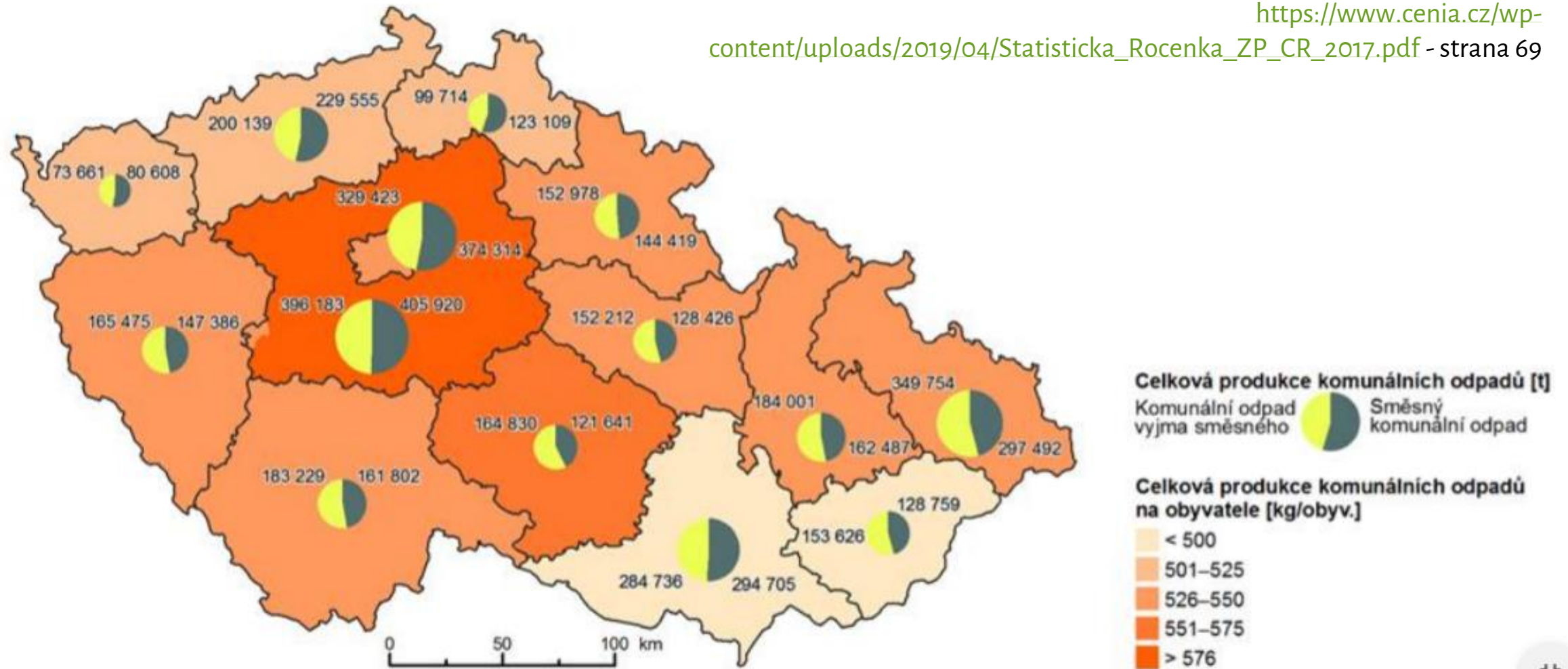
- *„odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob **uvedený** v Katalogu odpadu jako komunální odpad“*
- **původcem je obec** (okamžikem odložení; též přechod vlastnictví)
- odpad podobný komunálnímu:
  - *„veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů“*

PRODUKCE V EU

Obr. 2.6.1.2 Celková produkce komunálních odpadů, celková produkce směšného komunálního odpadu v územním členění na kraje v r. 2017

https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2019/04/Statisticka_Rocenska_ZP_CR_2017.pdf - strana 69

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok. Zdrojem dat o počtu obyvatel ČR (střední stav) je ČSÚ.

Zdroj: MŽP (ISOH), zpracovatelem dat je CENIA

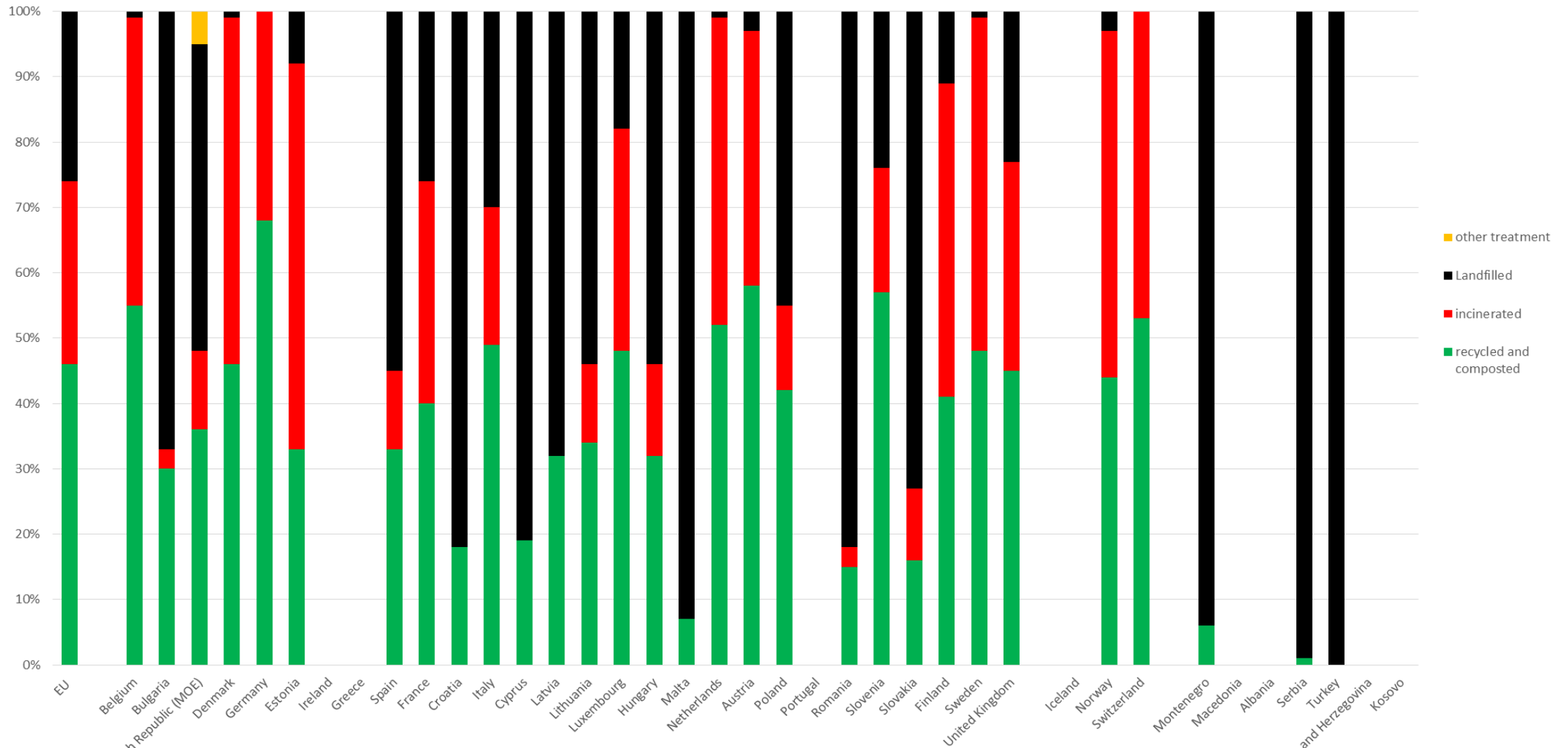
Podíl vybraných způsobů nakládání s komunálními odpady na celkové produkci komunálních odpadů v ČR [%], 2009–2017

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

- Zpráva o stavu životního prostředí 2016, s. 256

Nakládání s komunálním odpadem v EU a vybraných zemích 2015 (%)

Důvodová zpráva k návrhu zákona o odpadech z 9. 4. 2019

POVINNOST OBCE

- stanovit **OZV systém** „nakládání“ s odpadem
  - *fakultativně i nakládání se stavebním odpadem pro nepodnikající*
- zajistit místa pro odkládání nebezpečných složek (2x ročně)
- **oddělené odkládání** papíru, skla, plastů, kovů a biologicky rozložitelných odpadů rostlinného původu
  - *BRKO celoročně od 2019*
  - *blíže vyhláška č. 321/2014 Sb. – pravidlo „jednoho kontejneru“ (!?)*

Tuktejner na každém rohu, zní plán. Čechům vznikne nová povinnost

1. srpna 2018 5:55

Mezi povinnostmi obyvatel Česka se zařadí i třídění jedlého oleje. Ministerstvo životního prostředí přitvrdí v recyklaci a kromě základních žlutých, modrých a zelených popelnic na tříděný odpad nařídí obcím zavést od roku 2020 kontejnery na použité jedlé oleje a tuky.

Další 2 fotografie v galerii

POVINNOSTI OSOB A KOMUNÁLNÍ ODPAD

- odkládat odpad **na určená místa**
- **třídit** odpady podle OZV
- neznemožnit provedení svozu, neukládat vybrané odpady, přistavit nádobu v určenou dobu, využívat pouze nádoby u užívaného objektu apod.
- **platit** úhradu (viz dále)

ZPOPLATNĚNÍ FYZICKÝCH OSOB

- tři způsoby – rozhoduje obec podle místních podmínek
- způsoby nelze v jedné obci kombinovat ⇒ různé důsledky!?

Odpady někdo zaplatí i třikrát, například Slováci

Brno /ANKETA/ - Marek Andreánsky ze slovenských Košic studuje na brněnské Masarykově univerzitě a bydlí na jejích kolejích. Měsíčně za ubytování zaplatí asi tři a půl tisíce korun. V této částce jsou i náklady kolejí na svoz a likvidaci odpadů. Poplatky za odpad chce po studentovi od letoška ale také brněnský magistrát. Protože je cizinec.

9.6.2013 36

SDÍLEJ:

POROVNÁNÍ POPLATKŮ

Tzv. PAYT

- § 17a zákona 185/2001
- výše dle nákladů **podle počtu a objemu nádob**
- producent odpadu
- odvádí vlastník nemovitosti

Místní

- § 10b zák. č. 565/1990
- fixní částka
- **dle trvalého pobytu** či vlastnictví nemovitosti
- odvádí primárně poplatník

PLATBY V PRAXI (DATA MŽP - NÁVRH NOVELY 9/4/19)

velikost obce	Místní poplatek		Poplatek podle zákona o odpadech	
	Podíl obcí	Kč/ob	Podíl obcí	Kč/ob
do 500	76 %	453,1	17 %	419,9
501 – 1000	78 %	482,4	16 %	468,1
1001 – 4000	79 %	498,7	15 %	434,4
4001 – 10000	83 %	533,1	11 %	486,6
10001 – 20000	81 %	545,7	6 %	591,6
20001 – 50000	82 %	535,7	7 %	654,1
50001 – 100000	76 %	561,7	6 %	Neuvedeno
100001 – 1 mil.	100 %	553,3		
nad 1 mil.			100 %	559,0
celkem	77 %	474,4	16 %	437,2

Tzv. ŽIVNOSTENSKÝ ODPAD

- původce odpadu **se všemi povinnostmi**
- povinnost poslední operace s odpadem lze splnit:
  - *zapojením do systému obce na základě smlouvy ⇒ jednodušší administrativa*
  - *předáním odpadu odpadové společnosti na základě smlouvy*
- kontrolují obecní úřady

KOMUNITNÍ KOMPOSTOVÁNÍ

- obecně závazná vyhláška obce
- **system sběru a shromažďování rostlinných zbytků z údržby zeleně a zahrad na území obce, jejich úprava a následné zpracování na zelený kompost**
- použití kompostu pouze na údržbu a obnovu veřejné zeleně na území obce
- předcházení vzniku odpadu - diskuze

SBĚR A VÝKUP (+)

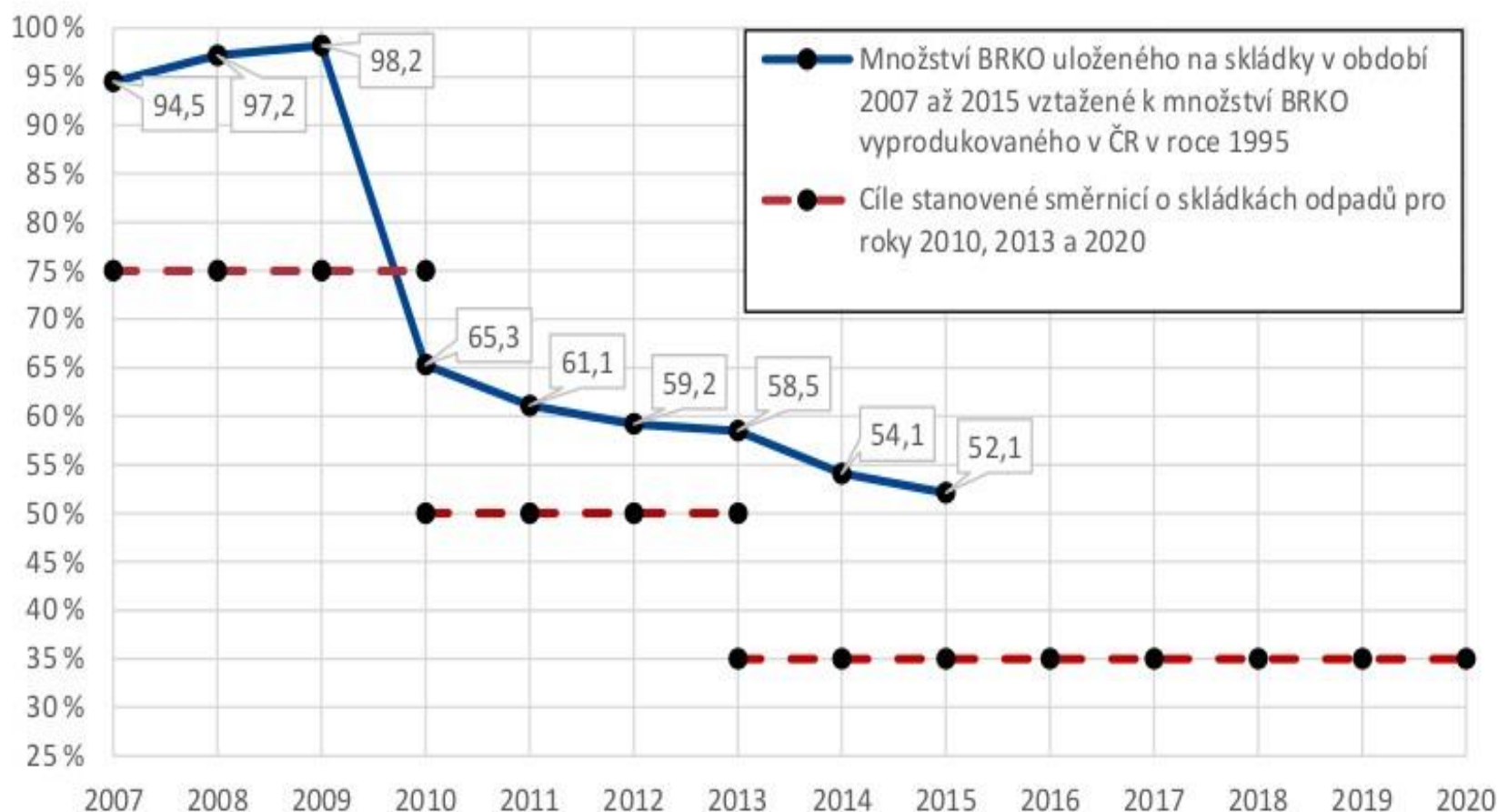
- kovové odpady, kovy, kovové obaly, autovraky
  - *pouze bezhotovostní platby*
  - *povinnost identifikace*
- + umělecké a pietní předměty, průmyslového strojního zařízení, obecně prospěšného zařízení (např. značky)
  - *zákaz výkupu od fyzických osob*
  - *48 hodin ponechat nezměněné*

SPALOVÁNÍ ODPADU (+)

- odstranění: spalování na pevnině (D10)
- **využití odpadu k výrobě energie (R1)**
  - *výpočet energetické náročnosti pro spalování komunálního odpadu*
  - *kritéria vymezená Soudním dvorem EU – hlavním účelem je výroba E*
- zakázána přeshraniční přeprava odpadů do ČR za účelem energetického využití ve SKO, pokud by v důsledku přeshraniční přepravy musel být odstraňován odpad vznikající v ČR nebo by musel být zpracován v rozporu s POH [čl. 1. 6 POH 2015-2024]

Graf č. 1: Přehled vývoje množství BRKO uloženého na skládky v období 2007–2015 ve vztahu k množství BRKO vyprodukovaného v roce 1995 (v %)

Zdroj: informace MŽP.

Pozn.: Data za rok 2016 nebyla do doby ukončení kontroly k dispozici.

SKLÁDKOVÁNÍ ODPADU (+)

- nejpozději do roku 2020 dosáhnout toho, aby bylo množství **biologicky rozložitelných komunálních odpadů** ukládaných na skládku sníženo na **35 %** (hmotnostních) z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995
- od 2024 zakázáno ukládat na skládky **směsný komunální odpad** a recyklovatelné a využitelné odpady stanovené prováděcím předpisem
- **tři fáze provozu skládky** + ekonomické nástroje

KONCEPČNÍ NÁSTROJE

- programy předcházení vzniku odpadů
- plány odpadového hospodářství (POH)
- POH ČR a krajů
  - *závazné pro rozhodování správních orgánů*
  - *vyhodnocení stavu ⇒ cíle ⇒ opatření k jejich dosažení*
  - *ve formě nařízení vlády [č. 352/2014 Sb. – pro 2015-2024], resp. vyhlášky kraje*
- POH obcí
  - *od určitého množství odpadů - do 2013 též původci*

EKONOMICKÉ NÁSTROJE

- úhrady za sběr komunálního odpadu – viz výše
- **poplatek za uložení odpadu na skládku**
  - *platí původce*
  - *základní složka – příjem obce*
  - *riziková složka – příjem SFŽP*
- **finanční rezerva pro rekultivaci skládky**
- podpory a dotace, výdaje obcí

ZÁVAZNÉ CÍLE (ČL. 11 SMĚRNICE O ODPADECH)

- zvýšit do roku 2020 nejméně na **50 % hmotnosti celkovou úroveň** přípravy k opětovnému použití a **recyklace alespoň u odpadů z materiálů**, jako jsou papír kov, plast a sklo, pocházejících z domácností a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností
  - *50,8 % v roce 2017*
- zvýšit do roku 2020 nejméně na **70 % hmotnosti celkovou úroveň** přípravy k opětovnému použití a recyklace odpadů a jiných druhů materiálového využití, včetně zásypů, při nichž jsou jiné materiály nahrazeny odpadem, u nikoliv nebezpečných **stavebních a demoličních odpadů**
  - *99 % v roce 2017*

IMPLEMENTACE BALÍČKU OBĚHOVÉHO HOSPOD.

- 5. červenec 2020
- **výběr nových povinností (cílů)**
  - *zvýšit do roku 2025 úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálního odpadu nejméně na 55 % hmotnosti – 60 % (2030) – 65 % (2035)*
  - *od 2025 povinný tříděný sběr textilu*
  - *navýšení recyklačních cílů o odpadů z obalů pro 2025 a 2030*
  - *omezení skládkování komunálního odpadu na 10 % v 2035*
    - *od 2030 neskládkovat odpad vhodný k recyklaci či jinému využití*

VYBRANÉ VÝROBKY, ODPADY A ZAŘÍZENÍ

- významná ekologická rizika $\Leftrightarrow$ cenné suroviny
- úprava vychází z komunitárního práva
- odborná a komplikovaná problematika
- PCB; odpady z azbestu a oxidu titaničitého; odpadní oleje; baterie; autovraky; elektrická zařízení

ZPĚTNÝ ODBĚR (§ 38)

- povinnost výrobců a dovozců
  - *samostatně*
  - *přenesení na jiného*
  - *sdružené plnění*
- bezplatné vrácení ⇔ informuje poslední prodejce
- výbojky a zářivky, pneumatiky a elektrozařízení z domácností, také baterie (§ 31g)
- <https://isoh.mzp.cz/registrmistelektro/>

PŘESHraniční přeprava

- **Basilejská úmluva** o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování
- **nařízení EP a Rady č. 1013/2006/ES**, o přepravě odpadů
- zákaz dovozu za účelem odstranění
  - *dle hlavního účelu operace*
  - *výjimka v případě živelných pohrom*
- oznamování ⇒ **rozhodnutí o souhlasu nebo námitkách**
- finanční zajištění
- povinnost vrácení a zpětného přijetí

NAKLÁDÁNÍ S RADIOAKTIVNÍMI ODPADY

❖ Zdroj: <https://www.surao.cz/pro-verejnost/stavajici-uloziste/uloziste-richard/>

PRAMENY

- **směrnice 2011/70/EUROATOM,**
  - *kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem*
- **hlava IV a V atomového zákona č. 263/2016 Sb.**
- **nařízení vlády č. 35/2017 Sb.,**
  - *kterým se stanoví sazba jednorázového poplatku za ukládání radioaktivních odpadů a výše příspěvků z jaderného účtu obcím a pravidla jejich poskytování*
- **předpisy upravující povolení průzkumu lokality a výstavby úložiště**

RADIOAKTIVNÍ ODPAD

- věc, která **je radioaktivní látkou** nebo předmětem nebo zařízením ji obsahujícím nebo jí kontaminovaným, pro kterou se **nepředpokládá další využití** a která nesplňuje podmínky stanovené pro uvolňování radioaktivní látky z pracoviště
- **vyhořelým jaderným palivem**: ozářené jaderné palivo, které bylo trvale vyjmutu z aktivní zóny jaderného reaktoru

RADIOAKTIVNÍ ODPAD (2)

- **institucionální odpady**
  - *výzkum, nemocnice, průmysl*
  - *vzniká 30 až 50 m³ ročně*
  - *cca 140 původců v ČR*
- 90 % tvoří nízko a středně aktivní odpady
  - *přípovrchová úložiště*
- vysoce aktivní odpady
  - *nakonec úložiště*

Legenda:

- Jaderné elektrárny
- Výzkumný reaktor
- Uranový důl

- Úložiště RAO
- Uzavřené úložiště RAO
- Mezisklad VJP

Úložiště radioaktivních odpadů v Jáchymově je téměř plné

19.4.2018 07:52 | JÁCHYMOV (ČTK)

Úložiště u Jáchymova bylo vybudováno v bývalém uranovém dole, otevřeno bylo v roce 1974. Ukládá se tam pouze odpad s obsahem přírodních radionuklidů. Jsou to například vysloužilé zářiče nebo radiové jehly ze zdravotnictví, suš s obsahem uranu a další. SÚRAO má v Česku zatím tři úložiště radioaktivního odpadu. Kromě Bratrství je to ještě úložiště Richard u Litoměřic a úložiště v areálu jaderné elektrárny Dukovany. / Ilustrační foto

Licence | Volné dílo (public domain)

Zdroj | [SÚRAO](#)

Kapacita úložiště radioaktivních odpadů Bratrství u Jáchymova na Karlovarsku je téměř zaplněna. Z celkových prostor tam volná zůstává asi pětina, zaplnit by se měla během několika let. Následně začne proces celkového uzavření jednoho ze tří současných úložišť v Česku, potvrzuje několik desítek let. V úterý to při návštěvě úložiště řekla Martina Máčelová ze Správy úložišť radioaktivního odpadu (SÚRAO).

"Zatím poslední volný prostor v úložišti je v komoře číslo jedna, kam se vejde ještě asi 40 obalových souborů. Toto místo zaplníme letos. Pak máme v plánu na základě povolení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost v zadní části vytvořit ještě jednu ukládací komoru a ještě nějakou dobu toto úložiště provozovat," řekla Máčelová.

Radioaktivní odpad musí být před uložením v pevném skupenství. Následně se vloží do stolitrového sudu, kde je zabetonován. Sud je pak uložen do většího, dvousetitrového sudu a betonem se vyplní i mezikruží. V řádně popsaných sudech se odpad ukládá do

Jaderné úložiště se zvětší. Bezpečnost to neohrozí, ujišťuje odborník

13. října 2018 9:27

Úložiště radioaktivního odpadu Richard u Litoměřic se pomalu zaplňuje a jeho kapacita brzy přestane stačit. Téměř po 55 letech provozu ho proto čeká rozšíření a s ním rozsáhlé úpravy, které mají zajistit, aby úložiště bylo i nadále bezpečné.

Do úložiště Richard míří nízkou a středně radioaktivní odpad, jako jsou znečištěné oděvy či laboratorní pomůcky z průmyslu a nemocnic. | foto: Pavel Křivohlavý, 5plus2.cz

ZÁSADY

- bezpečnost a transparentnost
- **konečná odpovědnost státu** (čl. 4 odst. 1 sm. 2011/70/Euratom)
- nakládají jen držitelé povolení, resp. původci
- **odpovědnost původců (i finanční)**
  - *shromažďování, třídění, zpracování, úprava a skladování*
- **účinné zapojení veřejnosti a partnerství s obcemi** (mj. § 108 odst. 4 AtZ ⇨ předpoklad zvláštního zákona)

NÁSTROJE

- **Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v ČR**
  - *měla být do srpna 2015; schválena v listopadu 2017*
  - *jednovariantní*
- **jaderný účet:** poplatky za ukládání odpadů
  - *pravidelný: provozovatelé jaderných zařízení*
  - *jednorázový: původce odpadu – za uložení*
  - *příspěvek z jaderného účtu (viz dále)*
- **SÚRAO**
  - *příprava – provoz – uzavření úložišť*
  - *správa poplatků a poskytování příspěvků*

HLUBINNÉ ÚLOŽIŠTĚ

- dnes: hledání vhodné lokality
- 2022 (?): dvě vhodné kandidátní lokality
- 2025 (?): rozhodnutí o finální lokalitě
- 2050: zahájení výstavby
- 2065: zahájení provozu

Aktuality

Lokality

Dokumenty

Právo

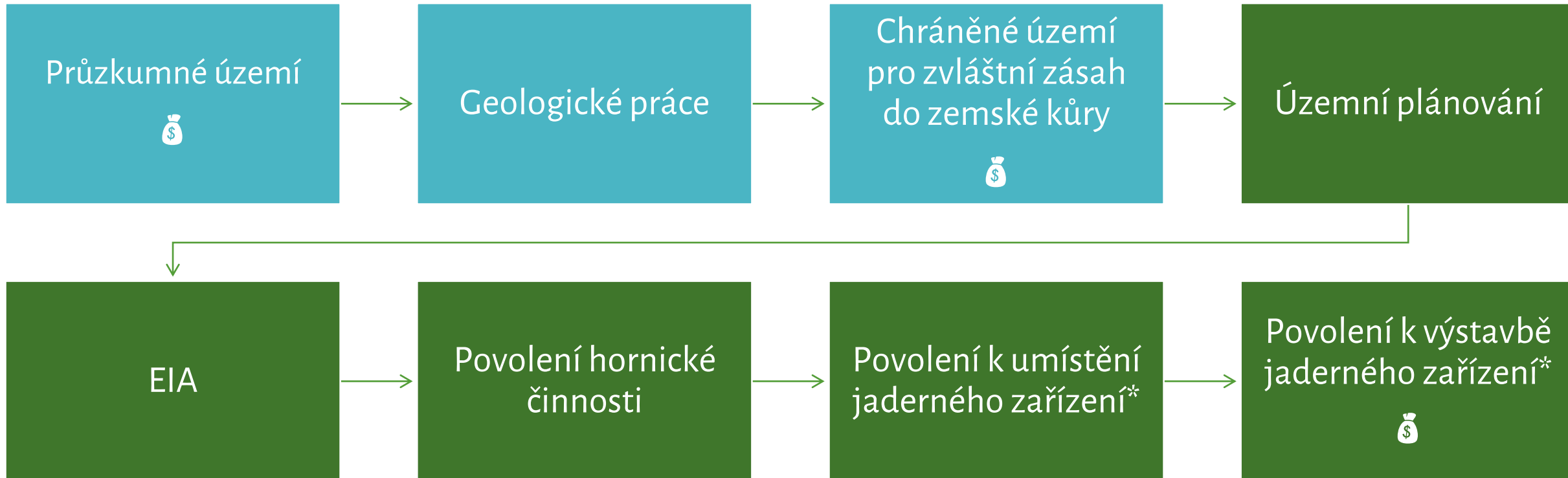
Časté dotazy

Platforma

Kontakty

POVOLOVACÍ PROCES

POZICE A NÁSTROJE OBCÍ

- účast v povolovacích řízeních
  - *dnes průzkumná území dle zákona o geologických pracích*
  - *srov. např. rozsudky Městského soudu v Praze z 2018*
- **příspěvek obcím** z jaderného účtu
  - *za průzkumné území*
  - *za chráněné území pro ukládání radioaktivního odpadu*
  - *za hlubinné úložiště*
- **věcný záměr zákona** o zapojení obcí do výběru lokality hlubinného úložiště vysokoaktivních radioaktivních odpadů